

Reactie op het toetsingsadvies

van de Commissie MER

(aspect recreatie)

Provincie Noord-Brabant

Provinciehuis
Brabantlaan 1
Correspondentie-adres:
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Dienst Ruimte, Economie en Welzijn

VERZONDEN

Telefax: (073) 612 35 85

16 JULI 1996

Ons kenmerk: nrs. 109227/163357
Uw kenmerk : U075-96/Sh/eb/531-83
Afdeling : BG
Doorkiesnr.: 6812408 (H. van der Flier)
Bijlagen : 1
Datum : 12 juli 1996
Onderwerp : Advies over het MER

Commissie voor de m.e.r.
t.a.v. de voorzitter van de

werkgroep Aakvlaai	
Postbus 234	Commissie voor de
	milieu-effectrapportage
UTRECHT	
Ingekomen:	17 JULI 1996
nummer:	1142-96
dossier:	531-89+90
kopie naar:	Sh-Sc-prov-brb

Geachte heer De Zeeuw,

Op 14 februari 1996 ontvingen wij uw toetsingsadvies over het MER Aakvlaai. Over de voortgang van het proces hebben wij kort geleden bestuurlijk overleg gevoerd met alle bij dit project betrokken instanties. Daarbij bleek dat de gemeente Dussen in het hoofdoordeel van uw toetsing elementen ziet die het verloop van de procedure negatief kunnen beïnvloeden. Er staat vermeld dat de door u vermelde rapporten en telstaten de noodzaak voor compensatie (bedoeld is de aanleg van Aakvlaai) kunnen bevestigen dan wel ontkrachten. Deze leemte in kennis is naar uw mening essentieel.

De initiatiefnemer heeft de informatie over de bezoekersaantallen inmiddels geordend en hiermee de leemte in kennis aangevuld (zie bijlage). In een reactie geeft de directeur Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aan, dat aanleg van Aakvlaai nodig blijft. Wij onderschrijven die mening. Wij vragen nu over deze aanvulling het oordeel van uw commissie. Onze mening is dat in uw advies de relatie tussen de noodzaak van uitbreiding van vaarmogelijkheden in de Biesbosch en het bezoek in de afgelopen periode (jaren) te direct wordt gelegd. Diversiteit en kwaliteit van recreatiemogelijkheden zijn samen met afleiding van recreatieve druk factoren die daarnaast een essentiële rol spelen in ons beleid.

De noodzaak tot een zorgvuldige aanpak wordt versterkt aangezien dit bestemmingsplan een voorgeschiedenis heeft. Na een aanwijzing door de provincie (1985), is het bestemmingsplan "Aakvlaai" in 1989 om formele redenen door de Kroon vernietigd (het niet-ontvankelijk verklaren van ingediende bezwaren); in 1993 gebeurde dit wederom, nu wegens het ontbreken van een milieu-effectrapport. Wij willen nu op alle punten duidelijkheid!

Secretariaat:
tel. (073) 681 22 00
fax. (073) 612 42 95
071196HB.A

III Reactie op het toetsingsadvies van de Commissie voor de MER

aspect recreatie

3. 1. Aanleiding

Naar aanleiding van het ontwerp-bestemmingsplan zijn bezwaren ingediend die onder meer betrekking hebben op de recreatieve aspecten van dit project. Deze bezwaren betreffen de noodzaak, de fasering van de uitvoering, de inrichting/ontwerp en de financiële uitvoerbaarheid. (zie bijlage 1)

In het verlengde van de Cie MER (toetsingsadvies; zie bijlage 2) is het bevoegd gezag van mening dat een actuele onderbouwing van de uitvoering van het plan essentieel is voor het vast kunnen stellen van het bestemmingsplan.

In deze notitie wordt op bovengenoemde aspecten worden ingegaan. In hoofdstuk 2 is een en ander samengevat, gevolgd door conclusies in hoofdstuk 3.

3. 2. Samenvatting

In de bijlagen is aandacht besteed aan de verschillende recreatieve aspecten van het Aakvlaaiproject.

- Motieven voor het Aakvlaaiproject (bijlage 3) -

De wens tot realisering van het Aakvlaaiproject blijkt te zijn ingegeven door verschillende motieven:

a. de omvang van de recreatiedruk op de Biesbosch

- In de '70-er en '80-er jaren was sprake van een groei van de watersport. Rijk, provincies en schappen hebben een verdergaande recreatiedruk op het Biesboschgebied het hoofd geboden door na 1975 een consolidatiebeleid ten aanzien van de ligplaatsencapaciteit te voeren en het aantal ligplaatsen in de Biesbosch zelf (kajuitjachten en woonboten) door regelgeving en sanering in sterke mate te verminderen.

b. de spreiding van de recreatie over het gebied

- Door middel van een zoneringsfilosofie wordt een spreiding van de totale recreatie nagestreefd. De aanleg van micro-, meso- en macrozeven (w.o. de Aakvlaai) dient daartoe. Door ter plaatse van de Allardpolder een Biesbosch-achtig watersportgebied te realiseren kan de watersport bij de belangrijkste Brabantse invalspoort afgeleid en opgevangen worden.
- In de beleidsvorming m.b.t. de natuurontwikkeling in het nationaal park blijkt sprake te zijn van het in toenemende mate beperken van de recreatie in de uitdijende natuurkernen.

c. de realisering van de doelstellingen van het nationaal park

- De ontwikkeling van de Biesbosch als watersport- en natuurgebied (begin jaren '70) tot nationaal park waarin het herstel en de ontwikkeling van ecologische waarden en potenties centraal staat en het recreatief gebruik verschoven wordt naar de randen, betekent volgens de achtereenvolgende plannen en standpunten dat compenserende maatregelen genomen moeten worden. Daar de Aakvlaai zijn primaire motivatie vindt in de beperkende maatregelen in het hart van de Biesbosch ('70-er jaren) en secundair in eventueel nog aan te brengen beperkingen, wordt voor het welslagen van het natuurbeleid de aanleg van het Aakvlaaiproject voorwaardelijk gesteld voor nog te nemen beperkende maatregelen voor de recreatie.
- Voornoemde koppeling is overeenkomstig de mondelinge toezeggingen van de toenmalige voorzitter van de VCNP aan de watersportorganisaties ten tijde van de opstelling van het Globale Inrichtings- en Beheersvisie en van het VCNP-advies dat het Aakvlaaiproject zal worden gerealiseerd. Vanwege deze koppeling hebben de watersportorganisaties ook nadien meegewerkt aan de planontwikkeling en -uitvoering.

Dit betekent dat de omvang van de recreatiedruk op de Biesbosch niet het enige motief is voor de aanleg van het project. Ook indien er sprake is van een blijvende afname van de totale recreatiedruk

op de Biesbosch, blijft de realisering van een adequate recreatiezonering waarbij een verschuiving van de recreatie naar de rand van de Biesbosch plaatsvindt, essentieel voor de natuurontwikkeling in het nationaal park.

- Recreatiedruk³ (aard en omvang; bijlage 4) -

Uit de verschillende onderzoeken en tellingen kan worden afgeleid dat de vrees van een ongebreidelde groei van de recreatie in de Biesbosch is gekeerd door een adequaat optreden van de overheid. Door een consolidatiebeleid m.b.t. de jachthavenontwikkelingen om de Biesbosch en door een actieve sanering van ligplaatsen binnen het Biesboschgebied zelf, is de omvang van de groei sterk geremd en werd de spreiding van de druk door de zoneringsmaatregelen gestuurd.

De landelijke watersportontwikkeling gedurende de laatste jaren bestaande uit een geringe groei van het aantal boten en een laag uitvaartpercentage, maar anderzijds een toenemende belangstelling voor doorgaande toervaart, brengt ook de watersportontwikkeling in en om de Biesbosch in een rustiger vaarwater. De sluitstellingen bevestigen een vrij stabiel beeld, waarbij het kan zijn dat tegenover de geconstateerde geringe afname van het aantal kajuitboten in de havens en in het gebied een toenemende vaarbewegingen als gevolg van de groei van de doorgaande toervaart staat.

De toenemende behoefte aan tijdelijke afmeermogelijkheden (zie Landelijk Aanlegplaatsen Plan: groot tekort) en afnemende natuurlijke aanlegmogelijkheden in de Biesbosch als gevolg van natuurlijke afkalvingsprocessen van de oevers is evident.

In afwachting van de resultaten van het onderzoek 1996 naar de recreatie in de Biesbosch mag gesteld worden dat anno heden:

1. de huidige behoefte aan aanvullende aanlegvoorzieningen - mede door de sterkere spreiding over de seizoenen - niet voortkomt uit een tekort vanwege de groei van jachthavens in de regio;
2. zowel de groei van de doorgaande toervaart als de afkalving van natuurlijke aanlegmogelijkheden reden geeft voor de aanleg van aanlegvoorzieningen op verantwoorde lokaties;
3. het aantal ligplaatsen redelijk onder controle te houden is. Toekomstige wijzigingen in het vaargedrag (w.o. uitvaarpercentage) blijft een onzekere factor;
4. het Aakvlaaiproject daarin een bijdrage kan leveren..

- Inrichting van het project (bijlage 3) -

In de planvorming van het project is in de loop der jaren ingespeeld op de veranderende omstandigheden, waaronder recreatiepatroon/recreatiedruk en beleid, door aanpassingen ten opzichte van het oorspronkelijk ontwerp. Dit betreft:

- de interne zonering van voorzieningen en de ontsluiting,
- de aard en de omvang van de recreatievoorzieningen en de fasering van de uitvoering,
- het beheer,
- de mogelijkheden van natuurontwikkeling binnen het project dat binnen de n.p.-begrenzing is opgenomen.

In de uitvoeringsvoorbereiding kunnen de laatste opvattingen over de inrichting (incl. de omvang van de voorzieningen) binnen de kaders van een vast te stellen bestemmingsplan worden meegenomen. Indien de laatste opvattingen over de omvang van de recreatiedruk tot gevolg hebben dat de dimensionering van de recreatievoorzieningen binnen het project minder kan/moet zijn, dan betekent dit niet alleen een sterkere fasering met het eventueel uitblijven van de laatste fase voorzieningen, maar ook de mogelijkheid van een sterkere verkleuring van het project richting natuur. In de verdere toekomst kan dit eventueel terugschuiven indien de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven (flexibiliteit).

M.a.w. nog sterker dan tot op heden zal de feitelijke inrichting en gebruiksmogelijkheden van het Aakvlaaigebied bepaald moeten worden door de laatst bekende gegevens en inzichten.

- Financiële uitvoerbaarheid -

Voor de uitvoering van het project zal het Min. van L.N.V. 8,2 miljoen beschikbaar stellen te verminderen met de kosten van planvorming en uitvoeringsvoorbereiding gemaakt ná het deelplan. Voor de verwerving van de ontbrekende gronden zal - indien noodzakelijk vanwege de

aanwezigheid van ruilgronden - aanvullend gelden beschikbaar worden gesteld. De totale uitvoeringskosten kunnen hoger zijn door de verkoop van vrijkomende specie ten behoeve van de dijkverbetering.

De fasering van de uitvoering zal mede bepaald worden door de financiële mogelijkheden. Deze mogelijkheden zullen eerst definitief bekend zijn ten tijde van aanbesteding van zowel het Aakvlaaiproject als het dijkverbeteringswerk.

3. 3. Conclusies:

1. **de uitvoering van het Aakvlaaiproject als maco-zeef aan de rand van het Biesboschgebied betekent een belangrijke bijdrage aan de zonering van de huidige én toekomstige recreatiedruk op Biesbosch. De realisering van de doelstellingen van het nationaal park De Biesbosch wordt op het onderdeel recreatie haalbaar.**

In verband met de samenhang met de dijkverbeteringswerken ingevolge de Deltawet kan en moet dit op korte termijn.

2. **indien het Aakvlaaiproject NIET gerealiseerd wordt zijn op andere plaatsen zonerende aanlegvoorzieningen (met bijbehorende uitspanningsmogelijkheden) noodzakelijk om hetzelfde effect te bereiken. De mogelijkheden daarvoor zijn niet operationeel.**

De planvormingen realisering van alternatieven nemen een tijdsbeslag gedurende welke de het realiseren van de doelstellingen van het nationaal park De Biesbosch op het onderdeel recreatie moet worden opgeschort (óf aangepast !).

3. **indien het Aakvlaaiproject WEL gerealiseerd wordt, zal de inrichting met het oog op huidige en toekomstige ontwikkelingen en de financiële mogelijkheden gefaseerd uitgevoerd moeten worden.**

Daarbij is het zeker niet denkbeeldig dat de hoofdfunctie waterrecreatie in de uiteindelijke inrichting extensiever (met enige concentraties) zal zijn en de natuurontwikkeling veel ruimte zal kunnen krijgen. In verband met toekomstige wijzigingen in het recreatiegedrag moet de inrichting (deels) flexibel zijn.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Samenvatting bezwaren ontwerp-bestemmingsplan m.b.t. aspect recreatie

1. Noodzaak uitvoering van het project:

- plan uit '70-er jaren; recreatiedruk intussen afgenomen zodat motief voor compensatie achterhaald is; betrouwbaar en actueel onderzoek ontbreekt; onderzoek DTV 1991 wijst op gevaar van leegloop van Biesbosch o.a. door vergrijzing;
- verplaatsing Vierde spaarbekken geeft ruimte; intussen andere watersportmogelijkheden elders ontstaan; ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden aanliggend;
- wordt recreatiedruk op natuurgebieden minder door Aakvlaai of ontstaat extra-bezoek; recreatiedruk zelf ontwikkeld en gestimuleerd door jachthavenontwikkelingen;
- afspraken over aanleg: waneer met wie en waar vastgelegd; waarom nu nog geldig;

2. Financiële uitvoerbaarheid:

- onderbouwing ontbreekt;
- kosten intussen gestegen en in relatie tot beschikbare 8 mln. onvoldoende

3. Fasering van de uitvoering:

- noodzaak niet duidelijk. Totale plan moet worden uitgevoerd

4. Inrichting/ontwerp

- water- en bodemkwaliteit niet geschikt voor recreatieve activiteiten
- één ingang i.p.v. 3: milieurendement niet aangegeven; wordt te druk en onveilig; 3 verschillende ingangen passen meer bij karakter van de Aakvlaai als Biesboschgebied;
- diepte kreken: uitbaggeren tot 1.50 en 2.50
- ontsluitingsmogelijkheden t.b.v. wsv Aakvlaai: komen te vervallen

Bijlage 2. Opmerkingen door Cie MER (Toetsingsadvies)

- Leemten in kennis over de ontwikkeling van de recreatieve druk essentieel voor te nemen besluiten
- Aangegeven moet worden in hoeverre het voornemen inspeelt op bestaande knelpunten. De noodzaak van compensatie moet worden aangetoond op basis van actuele gegevens, gezien in het licht van andere maatregelen die kunnen worden genomen om de recreatiedruk te beteugelen. Een kwantitatieve inschatting van de recreatieve ontwikkeling in de Aakvlaai, de Biesbosch en de omgeving is daarom gewenst.
- Volstaan wordt met gegevens uit 2 rapporten (1984 en 1992), terwijl er meer en recentere gegevens zijn (7 titels). Deze recentere gegevens kunnen de noodzaak voor compensatie bevestigen danwel ontkrachten.
- Bij de inrichting dient ook aandacht besteed te worden aan het kwaliteitsniveau van de nieuw te creëren voorzieningen, de toegankelijkheid over het water via meerdere toegangen en de zone hoogspanningsleiding, de regeling van de afvalverwijdering en gebruikte materialen voor waterbouw en een duurzaam beheer.
- Een evaluatie/monitoring, zeker met het oog op gefaseerde uitvoering, nodig van o.a. recreatief gebruik en behoeften en de waterkwaliteit nodig.

Het toetsingsadvies bevat een bijlage waaruit zou blijken dat de recreatieve druk is afgenomen en de noodzaak van compensatie daarmee op zijn minst ter discussie staat.

Bijlage 3. Aanleiding en inhoud project Aakvlaai

- Algemene context -

De planvorming voor het Aakvlaaiproject vindt zijn oorsprong in het beleid van rijk, provincie en recreatieschap de natuurwaarden van het Biesboschgebied te beschermen en verder tot ontwikkeling te brengen, maar dit niet ten koste van de recreatie in het gebied te laten plaats vinden. E.e.a. is vorm gegeven in het basisplan openluchtrecreatie 1975 van het recreatieschap waar werd voorgesteld de recreatiedruk op het gebied ten gunste van de natuur te zoneren via een zoneringsconcept bestaande uit micro-, meso- en macro-zeven in combinatie met beperkingen voor de watersport in het hart van de Biesbosch (afsluitingen, vaar- en aanlegbeperkingen). Het Aakvlaaiproject werd één van de macro-zeven (opvang recreatie bij invalspoort van de Biesbosch) ter afleiding en compensatie van genoemde beperkingen. Bij gelegenheid van de beoordeling van de Bijstellingsnota basisplan de Brabantse Biesbosch geeft het Min. van CRM op 18 juli 1983 aan onverkort vast te houden aan een afname van de recreatieve druk in het centrum van de Biesbosch en aan de effectuering van de daartoe voorgestelde maatregelen/beperkingen.

Door het recreatieschap werd september 1978 voor de Aakvlaai een programma van eisen opgesteld op basis waarvan een deelplan voor de inrichting werd gemaakt dat op 28 juni 1984 door Min. van CRM vastgesteld: "In het deelplan wordt voorzien in een recreatieve inrichting van het Aakvlaaigebied op zodanige wijze dat compensatie geboden wordt voor de beperkende maatregelen, die in het bijzonder ten aanzien van de watersport in de Biesbosch reeds zijn en eventueel nog moeten worden genomen teneinde de natuur- en landschapswaarden te beschermen en te ontwikkelen." Ook werd opgeroepen tot een stringent beleid inzake het tegengaan van verdere uitbreiding van het aantal ligplaatsen in de invloedssfeer van de Biesbosch en werden relaties gelegd met de voorbereidingen ter instelling van een nationaal park.

In een afzonderlijk schrijven van 28 juni 1984 van CRM aan provinciale besturen van Z-H en N.Br. en het Hollandse recreatieschap werd de oproep tot consolidatie van de ligplaatscapaciteit geplaatst in het geheel van afleidende en compenserende maatregelen. "Als een van de belangrijkste elementen van de afleidende en compenserende maatregelen gold en geldt de realisering van het Aakvlaaiproject."

In het VCNP-advies van december 1985 inzake de oprichting van het nationaal park De Biesbosch wordt een zoneringsvoorstel voorgesteld die in hoge mate aansluit bij de al bestaande zoneringsvoorstel van recreatie en natuur van de recreatieschappen. De VCNP komt tot de conclusie dat sprake is van een zeker evenwicht tussen de omvang van het recreatieve gebruik en de aanwezige natuurwaarden. Om tot verdere natuurontwikkeling te komen worden enkele wijzigingen voorgesteld zonder afbreuk te willen doen aan de belangrijke recreatieve functie van de Biesbosch als totaliteit. Voor de aangegeven natuurkernen is een beëindiging van het recreatieve gebruik gewenst vanwege een zo hoog mogelijke ecologische aspiratieniveau. De omvang van de recreatie in relatie tot het optimaliseren van de ecologische ontwikkelingsmogelijkheden wordt wel als "impediment" (hinderpaal) gewogen. De VCNP stelt dan ook voor de recreatiezonering te versterken, onder meer door een verschuiving van de recreatieve druk naar de randen en beperkingen in de natuurgebieden in de randen te compenseren door de aanleg van bijvoorbeeld het Aakvlaaiproject. Het verminderen van de bestaande toegankelijkheid van enkele kreken in de zogeheten natuurpleinen zal eerst dan kunnen plaats vinden wanneer met de daadwerkelijke uitvoering van het Aakvlaaiproject een begin wordt gemaakt.

In het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park de Biesbosch 1993 - 2004 (vastgesteld in 1991 en goedgekeurd in 1993) is de oppervlakte van aaneengesloten natuurkernen vergroot t.o.v. het VCNP-advies. Hoewel het VCNP-advies constateerde dat er anno 1983 sprake is van een evenwichtssituatie bestaande natuurwaarden en recreatief gebruik, is in het BIP ingezet op het meer dan voorheen scheppen van voorwaarden voor herstel en ontwikkeling van ecologische waarden en potenties, hetgeen enige aanpassing van de uitgangspunten voor de recreatie betekent. Dit betekent onder meer dat niet alle beperkingen voor de recreatie kunnen worden gecompenseerd: m.u.v. de Aakvlaai zal het verlies aan vaarmogelijkheden door afname van vaarlengte niet binnen het NP. worden gecompenseerd. Met betrekking tot de Aakvlaai wordt expliciet gesteld dat de daadwerkelijke uitwerking van de zoneringspas kan plaatsvinden als begonnen is met de aanleg van de Aakvlaai.. Dit gebied zal ingericht worden ten behoeve van de opvang van recreanten uit met name de Brabantse Biesbosch. Voor het realiseren van de zoneringspas wordt de aanleg van de Aakvlaai alleen niet voldoende beoordeeld: er zullen meer lokaties moeten worden aangewezen die voor recreatie een compenserende functie kunnen vervullen.

Bij de goedkeuring van het BIP door Min. LNV wordt geconstateerd dat de aanpassing van de zoneringspas voor een belangrijk deel zijn gekoppeld aan de daadwerkelijke realisering van de Aakvlaai en onderstreept dat op dit moment alleen een klein deel van de voorgestelde verdere beperkingen voor de recreatie in uitvoering kunnen worden genomen, een en ander in goed overleg met betrokken instanties en organisaties.

- Aakvlaai: inrichting -

Over het doel van het project zegt het deelplan: " Het Aakvlaaigebied moet gaan fungeren als 'macro-zeef' ten opzichte van de Biesbosch; meer naar het hart van de Biesbosch zijn respectievelijk meso- en micro-zeven gedacht. Het 'compensatieproject' dient voor velen een volledig recreatief doel te zijn, met het karakter van de Biesbosch."

Een van de uitgangspunten voor de inrichting van het gebied is de aard en de omvang van de verloren gegane recreatiemogelijkheden in de Biesbosch berekend op 23 km oeverlengte met 75 ha bijbehorend wateroppervlakte. Andere inrichtingseisen: niet voor zeilers, kleine watersport, waterkamping bij kampeerboerderij, wandelmogelijkheid vanuit Visserhang en Kurenpolder, rondvaartroute, ruimte voor te saneren woonschepen.

In het kader van de opstelling van een raam-bestek ter uitvoering van het project werd duidelijk dat het de ontwikkeling van het behoeft patroon enerzijds en de ontwikkelingen in de Biesbosch anderzijds tot aanpassingen van het ontwerp noodzakelijk maakte. De lokatie voor te saneren woonboten werd geschrapt, het aantal en de oppervlakte van de stranden en speel- en picknickvelden werd teruggebracht, de vormgeving werd met het oog op een efficiënt beheer vereenvoudigd en een fasering in de uitvoering van aanlegplaatsen navenant de landschappelijke ontwikkeling en het recreatief gebruik werd bespreekbaar gemaakt. De mogelijkheden voor natuurontwikkeling binnen het recreatieproject werden nadrukkelijk aan de orde gesteld.

Bij de opstelling van het MER zijn de gedachten over de inrichting van de Aakvlaai verder geëvolueerd. In het bijzonder vanwege de milieu-aspecten van de aanleg en het gebruik werd op basis van een analyse van verschillende varianten de voorkeur gegeven aan een planopzet waarbinnen de interne zoneringspas sterker wordt aangezet, het aantal toegangsmogelijkheden wordt beperkt, een fasering in de aanlegvoorzieningen is aangegeven en de natuurontwikkeling binnen het project verder kan worden ingevuld.

Bijlage 4. Omvang van de recreatie

In het toetsingsadvies wordt gewezen op het belang van actuele gegevens om de noodzaak van de Aakvlaai als compenserende voorziening te onderbouwen. In 1996 zal een uitgebreid onderzoek plaats vinden dat daarin voorziet daarin én omdat het voldoende verantwoord en grootschalig is én omdat vergelijkingen mogelijk zijn met de uitkomsten uit eerdere jaren 1993 en 1991.

Het toetsingsadvies noemt een 7-tal andere, recente studies die betrokken hadden moeten worden bij de MER-studie en basis vormen voor de bijlage (5: Analyse van recente gegevens over recreatieve ontwikkeling in de Biesbosch). Het betreft een 3-tal rapporten uit 1995 die buiten het Recreatieschap Nationaal Park de Biesbosch (nog) niet bekend waren en waarvan de status onbekend is, alsmede 4 telstaten waarvan 1 uit 1995.

Recreatieonderzoek van enig belang is uitgevoerd in 1983 en in 1991 door het Overlegorgaan en - naar recent is gebleken - in 1995 door het recreatieschap. Ten opzichte van 1983 constateert men voor 1991 dat de omvang van de recreatie is afgenomen en meer gespreid over de seizoenen plaats vindt. Geconstateerd wordt ook dat het aantal specifieke recreatievoorzieningen in de Biesbosch is toegenomen en dat deze - mede door de afname van natuurlijke aanlegmogelijkheden a.g.v. afkalvingsprocessen van oevers - sturend functioneren.

In de besluitvorming naar aanleiding van de onderzoeksresultaten wordt aandacht gevraagd voor het verschil in telmethode in beide onderzoeken: in 1991 zijn bij de sluitingen de bijbootjes niet meegenomen, in 1983 wel. Reden waarom de conclusie uit het onderzoek t.a.v. de omvang van de recreatiedruk enigszins gerelativeerd is: de recreatiedruk is zeker niet toegenomen. Het Overlegorgaan constateert in 1992 voorts dat het planningsconcept, waarbij de recreatie door middel van voorzieningen wordt gestuurd (zoning), werkt en de resultaten de noodzaak tot aanleg van de Aakvlaai ondersteunt.

In 1995 heeft Roest in het kader van een afstudeerscriptie over "Duurzame Recreatie in de Biesbosch" een uitgebreid onderzoek gedaan naar motieven van bezoekers aan de Biesbosch gedaan. Geconstateerd dat onder meer dat de gemiddelde leeftijd van bezoekers niet verder is gestegen, het gebruik van de kajuitmototboot is afgenomen ten gunste van kano/roeiboot en (kajuit)zeilboot en minder diverse activiteiten worden ondernomen. Enerzijds wordt een grotere passiviteit (luieren) geconstateerd, anderzijds is er sprake van een hogere mate van fysieke inspanning (varen) wat ten koste gaat van het wandelen en vissen. M.b.t. de Aakvlaai is voorts van belang dat aanbevolen wordt de recreatiebeleving te verbeteren door onder andere: meer onderhoud aan de natuur en recreatievoorzieningen in het bijzonder ook stranden en speelweiden, meer aanlegmogelijkheden (kleinere hoeveelheden op meerdere plaatsen), extra wandelroute.

De nota "Vaarroute monitoring waterrecreatie in de Brabantse Biesbosch" (1995) geeft telgegevens over 4 dagen. Ook zijn er telgegevens beschikbaar over 8 dagen in 1993. Op basis van deze gegevens kan niet eenduidig gesteld worden dat de totale recreatiedruk op de Biesbosch structureel afneemt. Wel is de spreiding over de seizoenen versterkt. Voorts blijkt het aantal kajuitboten in jachthavens/ligplaatsenconcentraties in en om de (Brabantse) Biesbosch tussen 1978 en 1994 licht afgenomen te zijn: van 3923 naar 3808. De sterke afname in de Biesbosch zelf is te danken aan het saneringsbeleid van de gezamenlijke overheden.

Over de leegstand van ligplaatsen zijn de laatste gegevens uit 1989: ca. 12 % van de ligplaatsencapaciteit, hetgeen tegen de achtergrond van de lange wachtlijsten uit de 70-er jaren ook iets zegt.

In 1996 vindt in opdracht van het Overlegorgaan opnieuw een uitgebreid recreatieonderzoek plaats dat zodanig is opgezet dat ook de vergelijking met 1991 (en 1983) getrokken kan worden.

Voor wat betreft de notitie "Ondergang van de Pieremaggogel"(1995) moet geconstateerd worden dat deze wel opvattingen weergeeft maar geen nieuwe gegevens.

avlbezw.doc